

Vergaderjaar 1994–1995

**23 900 V**

## **Vaststelling van de begroting van de uitgaven en de ontvangsten van het Ministerie van Buitenlandse Zaken (V) voor het jaar 1995**

**Nr. 56 Herdruk<sup>1</sup>**

### **BRIEF VAN DE MINISTER VAN BUITENLANDSE ZAKEN**

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

's-Gravenhage, 13 september 1995

Aan de gesprekken die ik en marge van het Staatsbezoek van Hare Majesteit de Koningin aan Indonesië heb gevoerd met mijn Indonesische ambtgenoot Alatas, kan ik ter informatie van de Kamer het volgende ontlenen. Deze gesprekken hadden een alleszins openhartig en vertrouwelijk karakter.

Tijdens de formele besprekingen op 21 augustus jl. kwamen actuele internationale onderwerpen en in het bijzonder de situatie in het voormalige Joegoslavië, mensenrechtenkwesties, alsmede bilaterale aangelegenheden waaronder de economische betrekkingen, aan de orde.

Voor wat betreft de situatie in het voormalige Joegoslavië, waarbij onder meer van Indonesische zijde het initiatief van President Soeharto gericht op het faciliteren van een oplossing in de vorm van een vredesregeling voor de gehele regio is besproken, waren wij het erover eens dat Indonesië – als het grootste maar tevens gematigd moslimland – een meer actieve vredesbevorderende rol zal kunnen spelen.

Andere thema's die ter sprake zijn gebracht, betreffen de veiligheids-politieke situatie in de Azië-Pacifische regio tegen de achtergrond van de jongste ASEAN-bijeenkomsten in Brunei en de ophanden zijnde Euro-Aziatische ontmoeting, voorzien voor komend voorjaar te Bangkok. Voorts hebben wij, in samenhang met de Non-proliferatie- en Algehele Kernstopverdragen, de hervatting door China en Frankrijk van kernproeven aan een kritische beschouwing onderworpen, waarbij onze standpunten in belangrijke mate overeenkwamen. Ook hebben wij onze inzichten uitgewisseld over verschillende aspecten van de door ons beiden wenselijk geachte hervorming van de Veiligheidsraad, waarbij mijn Indonesische collega heeft gewezen op het belang van een additionele vertegenwoordiging, naast Japan en Duitsland als permanente leden, door derde-wereldlanden.

<sup>1</sup> Eerder abusievelijk gedrukt als brief van de minister van Justitie.

Vraagstukken op het gebied van de mensenrechten hebben in onze besprekingen zowel op de eerste dag van het Staatsbezoek alsook nadien,

ruime aandacht gekregen. De kwesties die van mijn kant in dat verband zijn aangesneden, betroffen in het bijzonder pers- en vakbondsvrijheden en de situatie in Oost-Timor, alsmede uiteraard ook de uiteenlopende berichten over mogelijke executies van politieke gevangenen. Minister Alatas is een beantwoording van de door mij aangaande deze verschillende onderwerpen gestelde vragen niet uit de weg gegaan, waarbij overigens geen wezenlijke nieuwe gezichtspunten naar voren zijn gekomen. Ik heb de hoop uitgesproken dat op het gebied van de persvrijheid de ontwikkeling naar een verdere openheid niet door nieuwe stagnaties zal worden onderbroken. Op het vakbondsterrein stelde mijn Indonesische ambtgenoot dat mogelijk op niet al te lange termijn vooruitgang kan worden geboekt. Aangaande de kwestie van mogelijke voltrekking van doodvonnissen, die ik naar aanleiding van de desbetreffende geruchten verscheidene malen bij mijn Indonesische ambtgenoot ter sprake heb gebracht, heeft deze te kennen gegeven dat geen voornemen bestond om tot executie van de politieke gevangenen over te gaan. Hij zei in dat verband, dat reeds vier à vijf jaar geen doodvonnissen ten uitvoer zijn gelegd en dat geen voornemens bestonden tot wijziging van dat beleid.

Als bilaterale thema's passeerden de revue: de maatregelen waartoe het Kabinet in juli van dit jaar heeft besloten ter versterking van het Nederlandse aandeel in de economische en aanverwante contacten met Indonesië. Over deze besluiten heb ik Minister Alatas, die zich in beginsel zeer positief opstelde, nader ingelicht. In het kort zijn ook enkele aspecten van uitbreiding en verdieping op het gebied van cultureel/wetenschappelijke samenwerking besproken.

Op verzoek van belangenorganisaties van betrokkenen heb ik de aandacht van de Indonesische regering gevraagd voor het verlangen van vele oud-Indiëgasten en Indische Nederlanders, hun levensavond te kunnen doorbrengen in Indonesië. Minister Alatas heeft toegezegd deze aangelegenheid in een positief licht te willen bezien en bij andere Indonesische autoriteiten aan de orde te zullen stellen.

Volledigheidshalve kan nog worden vermeld, dat wij beiden ons ervoor hebben uitgesproken, bilateraal overleg zowel op ministerieel als op hoog ambtelijk niveau in de toekomst te intensiveren. Een eerste vervolgoverleg is nog deze maand voorzien in New York en marge van de 50e Algemene Vergadering van de Verenigde Naties en zal worden gevolgd door een ontmoeting in Nederland, mogelijk in de eerste helft van het komende jaar.

Voor de goede orde gaat de tekst van een na afloop van de eerste gespreksronde uitgegeven persverklaring hierbij.<sup>1</sup>

De Minister van Buitenlandse Zaken,  
H. A. F. M. O. van Mierlo

---

<sup>1</sup> Ter inzage gelegd bij de afdeling Parlementaire Documentatie.